

Závěr

Trest OPP je alternativou trestu odnětí svobody, zahrnuje v sobě možnosti restorativního přístupu k řešení trestné činnosti. Jedná se o jeden z restorativních prvků v rámci trestní politiky ČR, jehož efektivita je velice závislá na přípravě podmínek k vhodnému uložení této alternativní sankce.

Trest OPP je tedy jedním z moderních prvků trestní politiky, který přináší většinou klady, nežli zápory. V této práci jsem se pokusila shrnout veškeré jeho prvky, jak z kladné, tak i záporné stránky, i se zaměřením jeho dopadů na praxi.

Z mého vlastního výzkumu v rámci tohoto trestu mohu trest OPP hodnotit kladně s poukazem na jeho mnohá pozitiva, ale důležité je, že musí být ukládán efektivně, především vhodným osobám, aby přinášel požadované výsledky. Je-li tento trest před samotným uložení pečlivě zvážen především s ohledem na pachatele trestného činu, který svého činu lituje a z jeho chování je zřejmé, že se chce napravit, není recidivistou a má zažitě pracovní návyky, po té, se mi jeví vhodné tento trest uložit. Po jeho uložení je také nutná spolupráce s PMS, kdy právě PMS má být odsouzenému nápomocna při výkonu tohoto trestu ve smyslu zajištění vhodného umístění konkrétního odsouzeného na určité pracoviště a toto umístění vybrat uvážlivě s ohledem na osobu odsouzeného, aby odsouzený měl pocit, že je pro společnost užitečný a měl dobrý pocit z vykonané práce a nesl za její výkon zodpovědnost a uložená práce mu přinášela i určité uspokojení z dobře vykonané práce, a proto jsem také zastáncem toho, aby pachatelům trest. činů, kteří mají určité vzdělání či pracovní zkušenosti, byly ukládány i kvalifikované práce. Dále má být odsouzenému PMS ochotna pomoci i s ostatními problémy v rámci výkonu trestu OPP, zodpovědět mu dotazy a napomoci mu zapojit se znovu do společnosti bez dalšího konfliktu se zákonem a také mu pomoci v řešení konfliktu s poškozeným.

Dle mého mínění je stěžejní úkol, uložení tohoto trestu vhodnému pachateli trestného činu. Jelikož po roce 2001 prudce vzrostl počet ukládaných trestů OPP a pohyboval se až okolo 20% ze všech uložených trestů, došlo také ke snížení počtu ukládaných nepodmíněných trestů odnětí svobody a podíl tohoto trestu ze všech trestů

se snížil až na téměř 13%. Avšak praxe dále ukazuje, že ne vždy je vhodné trest OPP ukládat, neboť řada odsouzených vůbec trest nezačne ani vykonávat a také je trest soudy často ukládán právě takovým pachatelům, kterým již byl trest OPP uložen a ti ho nevykonali. V současnosti postupně dochází ke snižování ukládání tohoto trestu, neboť soudy již mají více praktických zkušeností a poznatků z praxe a je zřejmé, že není až tak efektivní ukládat trest OPP v tak vysokém počtu. U krátkodobých trestů odnětí svobody došlo k mírnému poklesu, stále ale převažují tresty odnětí svobody od 1 roku do 2 let. Ukládat krátkodobé tresty odnětí svobody v rozmezí několika měsíců nepokládám také za příliš vhodné, neboť takový krátký pobyt ve vězení v rozmezí několika málo měsíců nemusí přinášet požadovaný efekt a může na odsouzeném zanechat mnoho negativních následků, současně se v tomto prostředí leckdy zdokonaluje síť pachatelů trestných činů, kteří po propuštění páchají trestnou činností společně. Navzdory tomu např. pro prvopachatele trestného činu se i krátkodobý výkon trestu odnětí svobody může jevit jako vhodný a přinést požadovaný efekt, recidivistům bych ho nedoporučovala ukládat, jelikož je jimi v tomto případě návrat do vězení často vítán.

Po zhodnocení všech zjištěných poznatků o tomto trestu, se přikláním k názoru, že je žádoucí snížit počet ukládaných trestů OPP, navzdory mnohým kladům trestu OPP ve srovnání s trestem odnětí svobody. Soudy by se měly zaměřit na konkrétního pachatele trestného činu a až po zjištění dostatečných informací o tomto pachateli, zvážit zda je vhodným řešením uložení trestu OPP. Tím v žádném případě nechci říci, aby soudy ihned ukládaly trest odnětí svobody, jelikož ukládání krátkodobých trestů se mi také nejeví být efektivní. Soudy by tedy měly zvážit možnost využít i jiné alternativní tresty a vždy se snažit uložit vhodný trest vhodnému pachateli. U trestu OPP by bylo přínosné blíže vymezit a stanovit tak mantinely, pro jaké osoby konkrétně není uložení tohoto trestu vhodné, např. pro drogově závislé, osoby bez stálého domova, alkoholiky a podobně, jelikož v praxi se neosvědčilo takovému osobám tento trest ukládat.

V rámci konkrétních podmínek pro ukládání trestu OPP se mi jeví vhodné ještě snížit horní hranici max. na 250 hodin a domnívám se, že by také bylo přínosné, aby

soudy ukládaly trest OPP v nižší výměře než doposud, z důvodu lepší a vyšší vykonatelnosti tohoto trestu. U mladistvých pachatelů by bylo vhodné snížit i dolní hranici tohoto trestu. Spáchá-li mladistvý méně závažný trestný čin, uložit tento trest i v nižší výměře, aby měl pocit, že musí pro společnost vykonat prospěšnou práci, ale neměl pocit, že je již společností vnímán jako trestanec a nemělo to na něho negativní dopad. Dalším přínosem by také jistě bylo zavedení pojištění z odpovědnosti za škodu u odsouzených k trestu OPP, a to především z důvodu, aby se jednotlivé organizace nebály zaměstnávat tyto odsouzené a případná škoda jimi způsobená jim byla uhrazena pojišťovnou.

Je tedy zřejmé, že trest OPP si v ČR již našel své místo a bude ho mít jistě i v budoucnu, neboť náš právní řád s ním počítá i nadále a dojde-li ještě k zefektivnění některých jeho prvků, bude jeho výkon ještě efektivnější a jeho vykonatelnost ještě vyšší.